

PRAKTIJKKAART PREVENTIE SMETTEN

Aanbevelingen

- blad 1 van 2 -

Wat is smetten?

Smetten is een in de grote huidplooien gelokaliseerde, oppervlakkige huidaanandoening welke zich kenmerkt door altijd roodheid (erytheem) aan beide zijden van de plooi. Daarnaast kunnen een of meerdere van de volgende symptomen voorkomen: maceratie (verweking), fissuren (scheurtjes), erosies, een nattende huid of korstvorming.

Bij wie:

Neem preventieve maatregelen bij iedereen die een verhoogd risico heeft op smetten of smetten heeft.
Bij zorgvragers die ADL-ondersteuning krijgen moet voortdurend aandacht besteed worden aan de preventie van smetten.

Risicofactoren:

De aanwezigheid van een of meerdere van de volgende factoren zorgt voor een verhoogd risico op smetten:

■ vrouwelijk geslacht	■ gevorderde leeftijd	■ obesitas
■ verminderde mobiliteit	■ verhoogde lichaamstemperatuur	■ vochtige huid t.g.v. transpiratie/incontinentie
■ diabetes	■ beperkingen in de ADL	■ tekortschietende persoonlijke hygiëne
■ verminderde weerstand	■ eerdere smetten	

Besteed in de anamnese aandacht aan deze risicofactoren.

Interventies

Pas dagelijkse huidzorg toe door:

- dagelijks wassen en goed (deppend) drogen van huidplooien
- gebruik van weinig of geen zeep (parfumvrij) en goed afspoelen van zeepresten
- dagelijks observeren van de huid en huidplooien
- bij incontinentie direct verschonen, wassen en drogen

Voorkom huid-op-huid contact door:

- dragen van ondersteunende kleding
  - goed sluitend, niet knellend ondergoed (bijv. met pijpjes bij voorkeur geen string)
  - een katoenen BH; eventueel eerst een katoenen hemd of T-shirt en daaroverheen een BH
  - suspensoir (= drager voor de balzak) bij mannen
  - katoenen pyjamabroek i.p.v. nachtjapon

Voorkom overmatig transpireren door:

- zorgen voor een koele omgeving door:
  - verlagen van de omgevingstemperatuur
- dragen van katoenen of ademende kleding

Houd de huidplooien droog door middel van:

- dragen van absorberende, ademende kleding
- gebruik van katoenen beddengoed
- aanbrengen van één van de volgende materialen tussen de huidplooien:
  - scheurlinnen
  - non-woven gaas
  - Engels pluksel (geruwde zijde op aangedane huid)

■ het tussen de huidplooiën aanbrengen van één van de volgende materialen:

- scheurlinnen
- non-woven gaas
- Engels pluksel (geruwde zijde op huid)

Vervang deze materialen als ze vochtig zijn of in ieder geval minstens 2x daags

■ de toepassing van één van de volgende lokale middelen:

- Zinkoxidesmeersel FNA* , dun aanbrengen en inkloppen (huid moet zichtbaar blijven)
- barrièreproduct ** (alcoholvrij en goed laten drogen).

■ gebruik geen poeders, pasta's, zinkzalf, of apparatuur om de huid droog te blazen (bijv. föhn)

Schakel een ergotherapeut in:

■ bij ADL-beperkingen en/of moeite om zelfstandig preventieve maatregelen uit te voeren

■ bij contracturen waardoor uitvoering ADL bemoeilijkt wordt en/of meer huidplooiën ontstaan met verhoogde kans op smetten

Een ergotherapeut kan adviseren over de manier van handelen of het gebruik van hulpmiddelen.

* verwijder altijd eerst de resten Zinkoxidesmeersel FNA (=zinkolie) van een vorige behandeling met olie

** gebruik een barrièreproduct volgens de bijsluiter.

Geef in een gepland gesprek en altijd tijdens het toepassen van preventieve maatregelen informatie en advies over bovenstaande aanbevelingen.

Wanneer

- Altijd bij iedereen die lichamelijke verzorging van een zorgverlener ontvangt en een verhoogd risico heeft op het ontstaan van smetten of smetten heeft.
- Informeer en adviseer personen die te maken hebben met één of meer risicofactoren (zie boven) omtrent het belang van preventieve maatregelen.

Evaluatie

Zorg voor dagelijkse evaluatie van de preventieve maatregelen door degene die de preventieve maatregelen toepast (de zorgverlener of de zorgvrager zelf).
Rapporteer in het dossier van de zorgvrager.

* zie de richtlijn voor aanbevelingen m.b.t. samenwerkingsafspraken en implementatie.